

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis
(Köln)**

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] de clericis symoniacis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Statuta

cani ecclesiarū excoicationis sententiam
ipas ad recessū cōpellat. Ipse nihilomi
n⁹ decā cas ad suos plebanos destinē
recepturas ab eis vel alijs boni cōsilij
quo ad remēdia asarū iuris penitētiam
salutarē. Quia vero sup̄dicti cohabitā
tores clerici. p̄imōnum ihesu christi. in
v̄l̄s malos cu suis peccando focarijs
expendērū eos p̄inde tenerias satissa
ciendum ecclesie cuius bonis taliter in
suis cōcupiscētis et peccati illeceb̄is
sunt abusi. decernimus. et satisfactionis
alius modū nobis reseruamus. fīm ca
nonicas sanctiones. Et q̄ idem clericis
sicut de multis eorū cōperimus. ita hu
is peccati p̄nicioſa nimis assuetudine
exēcati. in eo p̄sistere. v̄l̄s ad vite etiā
hie nouissima nō verēt. in tantū. q̄ in
extremis agētes. ſiquid de bonis ecclē
ſasticis habuerint. ea pueris suis legat̄
et depūtāt. nō contenti q̄ inde in vita
hia aluerāt. et ſic fraudāt ecclēſias. ihesu
christi patrimonio. ſe q̄ meritos culpe
magis illaqueant corā deo tālē abusioſ
nē dānabilez dērētādō dānamus. et ſici
ſi de cetero diſtrictissime prohibemus.
¶ Itē et ip̄i clericis. q̄ mala v̄l̄s vitam
in hui⁹ habitatiōis criminē ſunt agētes.
a mala ſaltē ſibi fama corā hoībus et co
eo clero de im. p̄nicioſa nimia dēractio
ne precancant. ip̄is ſub diſtrictione fir
missimā p̄hibem⁹. vt nuptijs filiorū ſuo
rū et filiarū pſonaliter nō interſint. Et
in his nuptijs quātū vñq̄ p̄t vutē pō
pa et ſolemnitas nuptialis.

De manifeſta clericoꝝ negociaſioꝝ.

Ulm negociaſio in clēſio et vſu
ra in laico q̄li eſſe vniuſ genet
ris ceneſantur. ita precipim⁹. q̄
ceſſent de cetero a tali peccati malicia et
in pena cōmisi excessus intrēt canonis
clēſio carcerem discipline. fīm q̄ ſuperi
us eſſt expreſſuz. Quia vero iſti turpis

Conradi

auaricie ſectatores. non deo ſed māmoſ
ne lucrificare elegerunt et malis inhy
ando lucris. christi ſimiliter p̄imōnōz
bonis ecclēſasticis ſunt vſi illicite et in
digne. eos proinde teneri ad ſatisfactionē
dum ecclēſie in cuius non fideleret ſed
potius fraudulenter. negotiati ſunt bo
nis. decernimus. et ſatisfactionis iſtus
modū ſīm ſanctionem canonicaſ no
biſ reſeruamus.

De insufficientia que eſt illitterata ra clericorū.

Tem de clericis in insufficientia que eſt illitterata ſtarat. ſum enī de omnibus ſcientiāz
eminentem non requiramus ſed q̄ ſci
ant legere et cātare ad diuini officiū mi
ſterium cōpetenter. Ita precipimus.
q̄ qui q̄ ſe non poſſunt facere in cho
cantandi debitū et legeſdi. faciant ga
liam pſonaz idoneam. fīm q̄ inde deca
ui ſuī diſcretio dux erit prouidendum

De tonsura clericorum.

Tem de clericis non clericaleſ
tonſuram habētibus et veltos
habentibus clericū nō decent
es. Indecentia namq̄ veltum in colo
re vel pompa nodorū. vel aptura ve
ſtum a latere. aut nimia breuitate nota
tur. De his q̄ de illis diſtrictē p̄cipu
mus. et tonsuram come que clericalia
ſit. et ſuas coronas habeant competen
tes. et eas radere non omittant. quo
tamen inuenimus aliquos omittere q̄
maxime detestantur. duz tales et calice
ſe gerentes. p̄uilegio clericali gaudie
re contendant. et ſignum illius p̄uile
gij alſuentur. ſub eadem diſtrictione.
veſtum indecentium pompa et vſuſ
firmiſſime inhibemus.

De clericis ſymoniacis.

Le^te^ra de clericis symoniacis ita
precipimus q^{uod} ante omnia ea di-
muntant b*ene*ficia, que adepta per
symoniā extiterint, ne ea in dānationēz
l*ati* suarū teneant a*lati*, et postmodū cū mai-
nō cōsilio qualicet ipo^r statui p*ro*ulat
adimabimus f*m* canonicas sanctiones.

De clericis irregularibus

Le^te^ra de clericis irregularib^{us} ita
precipimus q^{uod} a sui officiū ex*ec*-
tūcione se cōtineat donec circa
eos fuerit ordinatū f*m* sanctiones ca-
nonicas, quid fuerit ordinandū.

De dormitoriis, de lectura tabule capi-
tularis, de lunationibus &c.

Onsequēter, q^{uod} in spā visitatio-
ne cōgum⁹, circa diuinū officiū
uz, siue ministeriū, atq^{ue} chori de-
bitū, negligētias et omissiones debiti
factas hucusq^{ue} fuisse et fieri, plus q^{uod} dei
honori et saluti ipo^r expediat ministro-
rū, que qdē negligentie causantur ex i-
nde potissime, q^{uod} sunt quedā ecclesie ca-
nonicorū carentes dormitoriis, quedā
habentes dormitoria sed eorū canonice
domine in his lōgo tpm spatio dissu-
erūt. **C**Itē quia in quibusdā ecclesijs
est compuz, raro vel nūq^{ue} p^{ro}āni totius
spatiū lectiones et cantū diuini officij
in capitulari tabula breuiari. **C**Itē ra-
ro vel nūq^{ue} in capitulo ipo legi lunatio-
nes mensili, aut kalendas, seu obitus fi-
delium, quoī cōmēdationē, aut memoriā
agere vniuersiq^{ue} de elemosynaz viues
sustentatione tenetur. Super his oī-
bus qualicet reformat⁹, et reformata in
robore suo p*re*maneat et vigore sicut pri-
minus erāt instituta, ita precipimus, q^{uod}
ecclesie canonicorū carētes dormitorijs

ea deinceps habeāt, de cōmuni ecclesi-
e seu pecunia, ea construendo, et cano-
nici qui habētes dormitoria dormire in
his aliquandiu dissuerāt, in his dor-
miant, prout hoc consuetum fuit antea
quietus. His dūtarat exceptis, quos ini-
firmitas seu debilitas aut alia causa le*gitime*
necessitatē excusat. Cum alias
cassa et vana fuisse ipo^r dormitoriorū
structura, si nō in iōpis modo et more de-
bito, maxime causa matutinalis officij
dormiretur. **C**Item precipimus ut cu^r
quedam canonorum collegia in con-
suetudinē duxerint nullis diebus can-
tare vigilias pro defunctis, nisi quando
distributio denariorū in choro presen-
tibus exhibetur, et sic euangelicat illorū
memoria, q^{uod} etiā ad distributioⁿes huic
modi quicq^{ue} nō dederint vel legauerint
ecclesijs, ad communen tamen adminis-
trationem corporis prebendalis predia
et possessiones pie et munifice sunt lar-
giti. Super hoc ita statuimus, vt non
solum illis ferijs que sunt distributioⁿ
uibus huicmodi deputate, verum et
alijs diebus omnibus, preterquā in fe-
stis etiā in diebus consuetudinem maioris
ecclesie vigilie cu^r officio pro defunctis
in choro solenniter decantentur, et post
huicmodi decantationem officij. Deca-
nus et fratres ingredientur domum ca-
pituli, ante omnem tractatum discipli-
ne vel etiam prebende aut emiscunq^{ue}
alterius negotij, tabule capitularis le-
cturam habentia distincte inspecta, qd
vnicuiq^{ue} sit cantandum vel legendum
in choro, andiant diligenter, ac insuper
lunationes mensili, ac kalēdaz et obi-
itus legantur. Necnon aliqua lectio
de regula et vita clericorum legatur.
Et tūc imēdiatē de disciplina fiat quod
fuerit faciendum, ac alia consequenter
post ipo^r disciplinam tractentur nego-
cta que ad utilitatem, seu necessitatem
fuerint spectantia publicam seu p*ri*uatā.

Z. ij.